

Sygn. akt V KK 459/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 stycznia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Michał Laskowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Piotr Mirek

SSN Paweł Wiliński

Protokolant Katarzyna Wępa

w sprawie **D. J.**

skazanego za czyny: z art. 283 w zw. z art. 280 § 1 k.k. oraz z art. 283 w zw. z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 11 stycznia 2023 r.,

kasacji Rzecznika Praw Obywatelskich

od wyroku Sądu Rejonowego w Łasku (VII Zamiejscowy Wydział Karny w Poddębicach)

z dnia 29 stycznia 2021 r., VII K 95/20

uchyla wyrok w zaskarżonej części i sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu w Łasku – VII Zamiejscowy Wydział Karny w Poddębicach do ponownego rozpoznania.

UZASADNIENIE

D. J. został oskarżony o to, że:

1. W dniu 20 kwietnia 2020 r. w P. po uprzednim użyciu przemocy polegającej na szarpaniu i uderzeniu w twarz P. D. zabrał w celu przywłaszczenia telefon komórkowy marki H. o wartości 200 zł, tj. o czyn z art. 280 § 1 k.k.
2. W dniu 13 marca 2020 r. w Ł., działając systematycznie i w podobny sposób przy użyciu karty płatniczej Banku należącej do P. D., wbrew jej woli dokonując elektroniczne zabezpieczenie dokonał trzykrotnie zakupu w sklepie Ż. towarów na łączną kwotę 45,55 zł., działając na szkodę P. D., tj. o czyn z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

Sąd Rejonowy w Łasku, VII Zamiejscowy Wydział Karny w Poddębicach, wyrokiem z dnia 29 stycznia 2021 r., VII K 95/20 oskarżonego D. J. uznał:

1. za winnego dokonania zarzucanego mu w pkt I czynu, wyczerpującego dyspozycję art. 280 § 1 k.k. i przyjął, że stanowi on wypadek mniejszej wagi opisany w art. 283 k.k. Za to na podstawie art. 283 k.k. w zw. z art. 280 § 1 k.k. w zw. z art. 37 b k.k. w zw. z art. 34 § 1 i § 1 a pkt 1 k.k. i art. 35 § 1 k.k. wymierzył mu:
 1. karę 5 miesięcy pozbawienia wolności,
 2. karę roku i 10 miesięcy ograniczenia wolności, polegającą na wykonywaniu nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cel społeczny w wymiarze 20 godzin w stosunku miesięcznym;
3. w miejsce zarzucanego w pkt II czynu uznał za winnego tego, że w dniu 13 marca 2020 r. w Ł. na ul. [...], działając systematycznie i w podobny sposób przy użyciu karty płatniczej Banku należącej do P. D., wbrew jej woli dokonując elektroniczne zabezpieczenie dokonał trzykrotnie zakupów towarów w sklepie „Ż.” na łączną kwotę 45,55 zł, działając na szkodę P. D., to jest dokonania czynu wyczerpującego dyspozycję art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. i przyjął, że stanowi on wypadek mniejszej wagi opisany w art. 283 k.k. Za to na podstawie art. 283 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 37 b k.k. w zw. z art. 34 § 1 i § 1 a pkt 1 k.k. i art. 35 § 1 k.k. wymierzył mu:
 1. karę 5 miesięcy pozbawienia wolności,
 2. karę roku i 10 miesięcy ograniczenia wolności, polegającą na wykonywaniu nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cel społeczny w wymiarze 20 godzin w stosunku miesięcznym.

Na podstawie art. 85 § 1 k.k., art. 85a k.k., art. 86 § 1 k.k. i art. 87 § 2 k.k. Sąd orzekł wobec oskarżonego za czyny przypisane w pkt 1 i pkt 2 wyroku kary łączne: 6 miesięcy pozbawienia wolności i 2 lat ograniczenia wolności, polegające na wykonywaniu nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cel społeczny w wymiarze 20 godzin w stosunku miesięcznym (pkt 3). Następnie, na podstawie art. 63 § 1 i § 5 k.k. zaliczył oskarżonemu na poczet orzeczonej w pkt 3 kary łącznej pozbawienia wolności okres zatrzymania od dnia 20.04.2020 r. godz. 12.15 do 22.04.2020 r. godz. 12.45, przyjmując jeden dzień zatrzymania jako równoważny jednemu dniowi kary łącznej pozbawienia wolności (pkt 4). Na podstawie art. 46 § 1 k.k. nałożył na oskarżonego D. J. obowiązek naprawienia szkody poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonej P. D. kwoty 45,55 (czterdzieści pięć i 55/100) zł (pkt 5). Wyrok zawierał również rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów procesu.

Po sporządzeniu uzasadnienia, wyrok uprawomocnił się w dniu 11 marca 2021 r. bez zaskarżenia.

Powyższy wyrok zaskarżył kasacją – w częściach dotyczących orzeczeniach o karach za przypisane przestępstwa, a określonych w punktach 1 lit. a i 2 lit. a – na korzyść skazanego D. J. Rzecznik Praw Obywatelskich, który zarzucił orzeczeniu rażące naruszenie prawa materialnego, tj. art. 37 b k.k., poprzez wymierzenie wobec oskarżonego kar częściowych w wymiarze po 5 miesięcy pozbawienia wolności, w sytuacji, gdy górna granica ustawowego zagrożenia za przypisane oskarżonemu czyny, spełniające znamiona z art. 280 § 1 k.k. (1 czyn) oraz art. 279 § 1 k.k. (2 czyn), uznane przez Sąd za wypadki mniejszej wagi (art. 283 k.k.), wynosiła mniej niż 10 lat, co obligowało Sąd do wymierzania kar pozbawiania wolności w wymiarze nieprzekraczającym 3 miesięcy. Podnosząc ten zarzut, skarżący wniósł o uchylenie wyroku Sądu Rejonowego w Łasku, VII Zamiejscowy Wydział Karny w Poddębicach, w zaskarżonym zakresie i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniesiona kasacja jest oczywiście zasadna, co pozwalało na rozpoznanie jej na posiedzeniu bez udziału stron w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Art. 37b k.k. pozwala na łączne orzeczenie kary pozbawienia wolności i kary ograniczenia wolności. O ile wymiar orzekanej na podstawie tego przepisu kary

ograniczenia wolności jest stały i wynosi 2 lata (art. 37b zd. pierwsze *in fine* k.k.), o tyle maksymalny wymiar orzekanej w oparciu o tę regulację kary pozbawienia wolności jest różny i zależy od granic ustawowego zagrożenia za przypisane oskarżonemu przestępstwo. Zasadą jest, że kara ta nie może przekraczać 3 miesięcy pozbawienia wolności. Jeżeli jednak przypisany czyn zagrożony jest w górnej granicy ustawowego zagrożenia karą co najmniej 10 lat pozbawienia wolności, to kara pozbawienia wolności orzekana na podstawie art. 37b k.k. może być orzeczona w wymiarze do 6 miesięcy.

Przypisane skazanemu w niniejszej sprawie przestępstwa rozboju i kradzieży z włamaniem (art. 280 § 1 k.k., art. 279 § 1 k.k.) są, co prawda, zagrożone karą pozbawienia wolności, odpowiednio, do lat 12 i do lat 10, co *prima vista* wskazywałoby na możliwość orzeczenia kary pozbawienia wolności w wymiarze do 6 miesięcy. Jednak, Sąd Rejonowy zakwalifikował oba przypisane skazanemu przestępstwa jako tzw. występki wypadku mniejszej wagi, dla których ustawodawca ustanowił odrębne zagrożenie karą. Stosownie bowiem do art. 283 k.k. sprawca m.in. rozboju i kradzieży z włamaniem w postaci wypadku mniejszej wagi podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

Przyjęcie w ramach kwalifikacji prawnej czynu tzw. wypadku mniejszej wagi, określonego w art. 283 k.k. (w niniejszej sprawie w zw. z art. 280 § 1 k.k. i art. 279 § 1 k.k.) powoduje, na potrzeby art. 37b k.k., że karę pozbawienia wolności – obok kary ograniczenia wolności – można orzekać w wymiarze do 3 miesięcy.

Skoro za każde z przypisanych przestępstw (rozboju i kradzieży z włamaniem jako wypadki mniejszej wagi) skazanemu D. J. orzeczono przy zastosowaniu art. 37b k.k. kary po 5 miesięcy pozbawienia wolności (por. pkt 1 lit. a oraz pkt 2 lit. a), to tym samym w sposób rażąco naruszono ten przepis. Samo naruszenie, z uwagi na to, że prowadziło do orzeczenia w większym niż to możliwe wymiarze kary pozbawienia wolności miało istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia.

W związku z powyższym zachodziła potrzeba uchylenia zaskarżonego orzeczenia w zaskarżonej części i przekazania sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania. Wymierzając karę pozbawienia wolności, a następnie karę łączną (pierwotna, z uwagi na uchylenie w części rozstrzygnięć stanowiących

jej podstawę, utraciła moc), Sąd Rejonowy uwzględni przy kształtowaniu wymiaru kary pozbawienia wolności w związku z treścią art. 37b k.p.k. kwalifikację prawną przypisanych D. J. przestępstw (art. 283 k.k. w zw. z art. 280 § 1 k.k. i art. 283 w zw. z art. 279 § 1 w zw. z art. 12 § 1 k.k.) i ograniczenia, jakie z tego wynikają.

Mając na uwadze powyższe, orzeczono jak w wyroku.